

ВЪПРОСНИК

за комплексен държавен изпит на специалност

„КОРПОРАТИВНИ ФИНАНСИ”

за придобиване на ОКС „МАГИСТЪР ПО ИКОНОМИКА”

ТЕМА 1. ОБЩА ПРЕДСТАВА ЗА РЪКОВОДСТВОТО И УПРАВЛЕНИЕТО НА БАНКОВИТЕ КОРПОРАЦИИ

Еволюция на стратегическото мислене и поведение в банките. Стратегическо ръководство и оперативно управление – системи, инстанции, принципи, компетенции и делегиране.

ТЕМА 2. ВИЗИЯ, МИСИЯ, СТРАТЕГИЯ И ЦЕЛИ НА БАНКОВИЯ МЕНИДЖМЪНТ

Визия и мисия. Банковата стратегия и нейните разновидности. Еволюция на целеполагането в банките.

ТЕМА 3. БАНКОВА ОРГАНИЗАЦИЯ

Аксиоми на организационното изграждане в банките. Модели на организационна структура. Организация на процесите (процесен мениджмънт).

ТЕМА 4. БИЗНЕС МОДЕЛИТЕ В БАНКИРАНЕТО

Обща характеристика и елементи на банковия бизнес модел. Стратегия, организация и бизнес модел. Дизайн на интегрирания („One Bank”) бизнес модел.

ТЕМА 5. ПОДХОДИ ЗА ОПТИМИЗАЦИЯ НА БАНКОВИТЕ УПРАВЛЕНСКИ МОДЕЛИ

Нарастващи изисквания към банковото ръководство. Банките и ключовите стейкхолдери - диалог и баланс на интересите. Рисковата култура на банковото ръководство. От интегриран модел към банков холдинг.

ТЕМА 6. СТРАТЕГИЧЕСКИ МОДЕЛНИ ИНОВАЦИИ

Концепции за оптимизиране на бизнес моделите. „За” и „против” разделянето на интегрираните модели. Обхват и съдържание на процесните оптимизации. Строгите регулаторни стандарти и ефективността на бизнес моделите.

ТЕМА 7. ФИНАНСОВА СТРАТЕГИЯ И НЕЙНАТА РОЛЯ ЗА РАЗВИТИЕТО НА КОРПОРАЦИЯТА

Ситуиране на финансовото управление и финансовата стратегия в общото управление на компанията. Характеристика на финансовата стратегия на корпорацията. Основни принципи при разработването на финансовата стратегия. Етапи при разработването на финансовата стратегия на компанията. Роля на финансовата стратегия за устойчивото развитие на корпорацията.

ТЕМА 8. СТРАТЕГИЧЕСКИ ФИНАНСОВ АНАЛИЗ

Същност на стратегическия финансов анализ - методи и информационна база за осъществяването му. Анализ на влиянието на факторите от външната среда върху развитието на компанията. Анализ на влиянието на факторите от вътрешната среда. Моделиране на стратегическата финансова позиция на корпорацията.

ТЕМА 9. ЦЕЛЕПОЛАГАНЕ ПРИ СТРАТЕГИЧЕСКОТО ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ НА КОРПОРАЦИЯТА

Изисквания към стратегическите цели на финансовата дейност на фирмата Теории за фирменото целеполагане. Обосноваване на главната стратегическа цел на компанията. Формиране на система от цели и целеви нормативи на финансовата дейност на корпорацията.

ТЕМА 10. ПРОГРАМА ЗА СТРАТЕГИЧЕСКОТО ФИНАНСОВО РАЗВИТИЕ НА КОРПОРАЦИЯТА

Определяне на главната финансова стратегия на корпорацията. Формиране на финансовата политика на компанията. Оценка на стратегическите финансови алтернативи Комплексна програма за стратегическо финансово развитие на корпорацията.

ТЕМА 11. УПРАВЛЕНИЕ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ФИНАНСОВАТА СТРАТЕГИЯ НА КОРПОРАЦИЯТА

Особености на процеса на реализацията на финансовата стратегия на корпорацията. Диагностика на измененията на околната среда. Методи за реализация на стратегическите изменения във финансовата дейност на корпорацията. Контрол върху реализацията на финансовата стратегия.

ТЕМА 12. АНТИКРИЗИСНА ФИНАНСОВА СТРАТЕГИЯ НА КОРПОРАЦИЯТА

Същност, причини и последствия от кризата във финансовото управление на компанията. Видове финансови кризи във фирмата. Принципи на антикризисното финансово управление. Технология на процеса на антикризисно финансово управление на корпорацията. Сливания, поглъщания, раздробяване на компании - една от възможностите за оздравяване на корпорациите.

ТЕМА 13. ФИНАНСИРАНЕТО КАТО ПРОБЛЕМ НА ФИНАНСОВИЯ МЕНИДЖМЪНТ

Финансиране и стойност на фирмата. Особенности и принципи при дългосрочното финансиране на корпорациите. Финансиране с дълг, собствен капитал и хибридни инструменти. Финансиране с вътрешни и външни източници. Първоначално публично предлагане (IPO). Финансиране на публични компании

ТЕМА 14. ЦЕНА НА КАПИТАЛА. ЦЕНА НА ФИНАНСИРАНЕ СЪС СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Особености на цената на капитала. Риск и цена на финансиране. Особенности при дълговото финансиране. Цена на финансиране със собствен капитал – основни параметри. Определяне на безрисковата възвръщаемост. Определяне на пазарната рискова премия. Определяне на коефициента бета

ТЕМА 15. СРЕДНОПРЕТЕГЛЕНА ЦЕНА НА КАПИТАЛА

Определяне на цената на финансиране с дълг. Цена на финансиране с хибридни инструменти. Среднопретеглена цена на капитала (WACC)

ТЕМА 16. КАПИТАЛОВА СТРУКТУРА – ТЕОРЕТИЧНИ МОДЕЛИ И ОПТИМИЗИРАНЕ

Капиталова структура и стойност на фирмата. Теоретични модели – статичен компромисен модел; теория на посредническите отношения; теория на асиметричната информация. Определяна на оптималната капиталова структура. Подход на минималната цена на капитала.

ТЕМА 17. ПРИНЦИПИ НА КОРПОРАТИВНАТА ДИВИДЕНТНА ПОЛИТИКА

Параметри на дивидентната политика. Дивидентна политика и стойност на фирмата. Теоретични модели – влияние на данъчното облагане, информационното съдържание, посредническите отношения, поведенческите особености на инвеститорите и жизнения цикъл на компаниите върху дивидентите. Изводи за дивидентната политика в практиката.

ТЕМА 18. РЕАЛНИ ИНВЕСТИЦИИ И КАПИТАЛОВО БЮДЖЕТИРАНЕ

Особености на реалните инвестиции. Видове инвестиционни проекти. Принципи при оценка и избор на инвестиционните проекти. Парични потоци на инвестиционния проект – общи принципи при дефинирането и измерването. Инвестиционни разходи. Оперативни парични потоци. Остатъчен паричен поток.

ТЕМА 19. МЕТОДИ ЗА КАПИТАЛОВО БЮДЖЕТИРАНЕ

Нетна настояща стойност. Срок на откупуване. Средна счетоводна възвръщаемост. Дисконтиран срок на откупуване. Вътрешна норма на възвръщаемост. Модифицирана вътрешна норма на възвръщаемост. Индекс на рентабилност. Отчитане на инфлацията при капиталовото бюджетирание.

ТЕМА 20. ИНВЕСТИЦИОНЕН ИЗБОР

Избор при независими проекти. Избор при алтернативни проекти – отчитане на разликата в мащаба, разположението на паричните потоци, срока и риска. Инвестиционен избор при рაციониране на капитала. Същност и видове рაციониране на капитала. Избор при еднопериодно рაციониране. Избор при многопериодно рაციониране.

ТЕМА 21. РИСК НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ

Дефиниране. Видове рискове. Анализ на единичния риск. Анализ на пазарния риск. Подходи за измерване на пазарния риск. Отчитане на риска при вземането на инвестиционни решения. Възможности за определяне на коригираната с риска норма на дисконтиране.

ТЕМА 22. СТРАТЕГИЧЕСКИ АСПЕКТИ И ГЪВКАВОСТ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПРОЕКТИ

Проблеми на статичния анализ на дисконтираните парични потоци. Дърво на решенията. Анализ на реалните опции.

ТЕМА 23. ВЪВЕДЕНИЕ В ДЕРИВАТИВНИТЕ ИНСТРУМЕНТИ И МЕХАНИКА НА ФЮЧЪРС КОНТРАКТИТЕ

Същност и природа на деривативните инструменти. За какво се използват деривативните инструменти. Характеристика на арбитража. Форуърд контракти. Опции. Екзотични опции - Bermudan option, Forward start, Compound options “As you like it” и др. Характеристика на фючърския контракт. Разлики между форуърд и фючърс контракти. Конвергенция на фючърс до спот. Реверсиране на позиция. Доставка. Котиране в пресата.

ТЕМА 24. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ФОРУЪРД И ФЮЧЪРСНИТЕ ЦЕНИ

Постоянно усложнена лихва. Къси продажби. Репо лихвен процент. Връзка между спот и форуърд. Форуърд и фючърс цена. Инвестиционен актив с известен паричен доход. Инвестиционен актив носещ известен дивидент. Фондов индекс (Stock Index). Фючърси върху валути. Потребителски стоки и инвестиционни стоки. Дефиниция на достъпна доходност. Разходи по поддържане (Cost of Carry).

ТЕМА 25. СТРАТЕГИИ ЗА ХЕДЖИРАНЕ С ФЮЧЪРСИ

„Дълго“ и „късо“ хеджиране. Базис. Коефициент на хеджиране основан на минималната вариация. Ролинг оувър на хеджирана позиция. Приложение при хеджиране на портфейли от акции.

ТЕМА 26. МЕХАНИКА НА ОПЦИОННИТЕ ПАЗАРИ И СВОЙСТВА НА ОПЦИИТЕ ВЪРХУ АКЦИИ

Базисни активи. Параметри на опциите „плейн ванила“. Нейкед и ковърд колс. Котировки в ежедневната преса. Фактори, влияещи върху цените на опциите върху акции. Американски и европейски тип опции. Горна граница на цените на опциите. Долна граница на цените на европейски кол и пут (без плащания на дивидент). Ценообразуване на кол и пут-опции преди падежа. Пут-кол паритет.

ТЕМА 27. СТРАТЕГИИ НА ТЪРГОВИЯ, БАЗИРАНИ ВЪРХУ ОПЦИИ

Профили на изплащанията на различните опции. Бул спред с помощта на кол опции. Бул спред с помощта на пут опции. Беар спред с помощта на кол опции. Беар спред с помощта на пут опции. Бътерфлай спред с пут и с кол опции. Календарни спредове с пут и с кол опции. Страдъл. Стрип и страп. Странгъл.

ТЕМА 28. БИНОМНИ ДЪРВЕТА

Въведение в биномния процес. Ценообразуване на портфейл с помощта на биномен процес. Ценообразуване на опционен контракт. Обобщение. Ирелевантността на очакваната възвръщаемост на базисния актив. Риск-неутрално ценообразуване. Делта (Δ).

ТЕМА 29. ФИРМЕНИ РИСКОВЕ И ЗАСТРАХОВАНЕ

Видове фирмени рискове и тяхното картографиране. Методи за управление на фирмените рискове. Особенности на корпоративното застраховане. Предимства на корпоративното застраховане пред другите методи за риск мениджмънт.

ТЕМА 30. ФИРМЕНИ ЗАСТРАХОВКИ

Процедури по сключването на фирмени застраховки. Съдържание на застрахователния договор. Изключения от застрахователното покритие. Начало на застрахователната защита. Застрахователна премия – брутна и нетна премия. Определяне на фактическата стойност на фирмените загуби.

ТЕМА 31. ИНТЕНЗИВНОСТ НА КОРПОРАТИВНОТО ЗАСТРАХОВАНЕ

Пълно застраховане. Абонаментно застраховане. Недостатъчно застраховане – пропорционално правило. Застраховане срещу първи риск. Съзастраховане на фирмени рискове. Лично участие на фирмата в застрахователната защита (франшизи).

ТЕМА 32. ЗАСТРАХОВАНЕ НА ФИРМЕНА СОБСТВЕНОСТ

Застраховки на сгради и имущества. Застраховане на строително-монтажни работи. Застраховане на земеделски култури, животни и птици. Застраховка на сухопътни превозни средства (КАСКО). Система „Бонус-Малус“. Застраховане на товари по време на превоз (КАРГО).

ТЕМА 33. ЗАСТРАХОВАНЕ ОТГОВОРНОСТТА НА ФИРМАТА

Застраховка „Обща гражданска отговорност“ на юридически лица. Застраховане на професионална отговорност. Застраховка „Отговорност на работодателя“. Застраховки на отговорности, свързани с използването на фирмени автомобили. Застраховка „Злополука“ на пътниците в обществения транспорт.

ТЕМА 34. ЗАСТРАХОВАНЕ НА ФИНАНСОВИ РИСКОВЕ И ГАРАНЦИИ

Застраховка „Стоков кредит“. Застраховка „Банков кредит“. Застраховка „Лизинг“. Застраховане на експортния кредит. Държавни гаранции и Българската агенция за експортно застраховане.

ТЕМА 35. ГЕНЕЗИС, ЕВОЛЮЦИЯ И УПРАВЛЕНСКА МИСИЯ НА КОНТРОЛИНГА

Формиране на контролинговата концепция. Цели и задачи на контролинга. Функции на контролерите. Параметри на контролинговата система. Контролингът в системата на мениджмънта. От традициите към новаторството – променливият облик на контролерите.

ТЕМА 36. ОРГАНИЗАЦИОНЕН ДИЗАЙН И ВЪВЕЖДАНЕ НА КОНТРОЛИНГА. ФУНКЦИОНАЛНИ ДИМЕНСИИ НА КОНТРОЛИНГА

Контролингът в организационната структура на компаниите. Интегриране и структуриране на контролинга. Въвеждане на контролинга. Рискове при внедряване на контролинга. Приоритетната роля на финансовия контролинг. Маркетинг, логистичен и екологичен контролинг.

ТЕМА 37. КОРПОРАТИВЕН ПЪРФОРМАНС МЕНИДЖМЪНТ. КЛАСИФИКАЦИЯ И ПОВЕДЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ

Процесно-ориентирано управление. Параметри и съдържание на системата от ключови пърформанс индикатори (КПИ-системата). Алтернативни методологии за оценка на корпоративния пърформанс. Феноменът „разходи“. Поведение на разходите. Методи за разделяне на смесените разходи. Съдържание на косвените/режийните разходи.

ТЕМА 38. СИСТЕМИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СЕБЕСТОЙНОСТТА. СТРАТЕГИЧЕСКО УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ

Еволюцията в системите за определяне на себестойността. Система на преките разходи. Моделът „Стандарт костинг“. Модел на производствената себестойност. Модели за „натрупване“ на разходите. Параметри на стратегическото управление на разходите. Таргет и кайзен костинг.

ТЕМА 39. УПРАВЛЕНИЕ НА РЕЖИЙНИТЕ РАЗХОДИ

Управление по центрове на отговорност. Места на възникване на разходите. Традиционни подходи за разпределяне на режимните разходи. Приложение на Activity Based Costing за управление на режимните разходи. Рамка, фази и същинско използване на ABC-модела. Стратегическо значение на ABC-модела.

ТЕМА 40. КОРПОРАТИВНО БЮДЖЕТИРАНЕ

Бюджет и видове бюджети. Параметри на бюджетирането. Бюджетно моделиране. Бюджет на продажбите. Производствени бюджети и бюджети на разходите. Алтернативни методи на бюджетиране.

ЛИТЕРАТУРА:

1. Александрова, М. Финансови критерии и техники за оптимизация на инвестиционния избор при инвестиции в реални активи (На кор. загл. е Оптимизация на инвестиционния избор). София, Тракия-М, 2001.
2. Бланк, И. А. Концептуальные основы финансового менеджмента, К., Ника-Центр, 2003.
3. Бланк, И. А. Финансовая стратегия предприятия, К., Ника-Центр, 2004.
4. Бригхем, Ю., Л. Гапенски, Финансовый менеджмент: Полный курс. Санкт-Петербург, Экономическая школа, 1998.
5. Вачков, Ст. Власт, икономическа свобода и влияние на банките. –В: Финансови измерения на икономическата свобода. Стено, Варна, 2009.

6. Вачков, Ст. Съвременни предизвикателства пред банковата икономическа свобода. –В: Финансови измерения на икономическата свобода. Стено, Варна, 2009.
7. Вачков, Ст. Банковите бизнес модели – поуки от миналото и визии за бъдещето, Варна: Наука и икономика, 2011.
8. Вачков, Ст., Е. Спасова, Д. Петров. Банково кредитиране на аграрния бизнес – рискове и алтернативи. Наука и икономика, Варна, 2004.
9. Вачков, Ст., Е. Спасова, Й. Йорданов, Л. Георгиев, Д. Петров, Д. Рафаилов, Н. Филчева. Корпоративни финанси, Стено, Варна, 2006.
10. Вачков, Ст., Е. Спасова, Й. Йорданов, Л. Георгиев, Д. Петров, Ат. Камеларов. В света на модерното банкиране, Стено, Варна, 2007.
11. Галиц, Л. Финансов инженеринг. Бургас, Делфин прес, 1994.
12. Георгиев, И. Мениджмънт на фирмените иновации и инвестиции, С.,1998.
13. Драганов, Хр., Й. Близнаков. Застраховане. София: Тракия-М, 2000.
14. Драганов, Хр., М. Нейков. Имуществено и лично застраховане. София: Тракия-М, 2000.
15. Илиев, Б., Р. Ерусалимов. Международно застраховане. Свищов: Ценов, 2003.
16. Йорданов, Й, Инвестиционни фондове - структура, мениджмънт, оценка., ЕТ Пееви, Варна 2002.
17. Йорданов, Й., Финансови инвестиции, Лотос 23, Варна, 2001.
18. Йорданов, Й., Възможности за имунизиращ портфейл в условията на българският финансов пазар, Банки, инвестиции, пари, 3/2003.
19. Йорданов, Й., Финансови инвестиции & Финанси на фирмата, Сборник, Варна, Април 2003.
20. Коев, Й., Ст. Вачков. Ръководство и мениджмънт на банковите корпорации, Варна: Наука и икономика, 2013.
21. Копланд, Т., Вл. Антикаров, Реални опции: най-новата практика при вземане на инвестиционни решения. София, Класика и стил, 2002.
22. Младенова, З., Ив. Якимова, Ив. Илиев, Ст. Вачков, Т. Хубенова, Ат. Атанасов. Световното стопанство в условията на глобализацията, Стено, Варна, 2002.
23. Матеев, М. Основи на инвестиционния мениджмънт. В. Търново, Абагар, 1998.
24. Матеев, М., Анализ и оценка на риска при избор на инвестиционни решения. София, Унив. изд. Стопанство, 2000.
25. Петров, Г, и др. Корпоративни финанси, С, 2006.
26. Спасова Е, и др. Финансов мениджмънт, В., Ун.изд-во, 2000.
27. Стоянов, Стоян Георгиев, Фютчерси, опции и синтетични ценни книжа, изд. Тракия М, С. 1999.
28. Торнтън, Д. Корпоративни финанси. С., Хефест,1993.
29. Трифонов, Т. Финансов анализ на фирмата – първа и втора част, С., Сиела,2001.
30. Aglietta, M. A. Reberioux. Corporate Governance Adrift. A Critique of Shareholder Value. Edward Elgar Publishing Ltd., 2005.
31. Barenblat, Scot G.; and Mesler, Donald T.; "Stock Index Options"; Probus Publishing Co.; Chicago; 1992.
32. Beidelman, Carl R.; "Financial Swaps: New Strategies in Currency and Coupon Risk Management"; Dow Jones-Irwin.; Homewood, Illinois; 1985.
33. Brigham, E., M. Ehrhardt. Financial management: theory and practice. Mason, Ohio, Thomson/South-Western, 2008.
34. Brigham, Huston, Fundamentals of financial management, 2001
35. Cox, John C.; and Rubenstein, Mark; "Options Markets"; Prentice-Hall; Englewood Heights, NJ; 1985.
36. DeRosa, David F.; "Options on Foreign Exchange", Probus Publishing Co.; Chicago, 1992.
37. Ezzamel, A. (Ed.). Governance, Directors and Boards. Edward Elgar Publ. Ltd., 2005.
38. Fabozzi, Frank J.; "Winning the Interest Rate Game: A Guide to Debt Options"; Probus Publishing Co.; Chicago; 1989.
39. Figlewski, Stephen, and Silber, William L, and Subrahmanyam, Marti, G. (editors); "Financial Options: From Theory to Practice"; Business One Irwin; Homewood, IL; 1992.
40. Frost, Ronald J.; Options on Futures"; Revised Edition (futures); Probus Publishing Company; Chicago; 1994.
41. Gibson, Rajna; "Option Evaluation: Analyzing and Pricing Standardized Option Contracts"; McGraw-Hill; New York; 1991.
42. Gross, LeRoy; "The Conservative Investor's Guide to Trading Options"; New York Institute of Finance; New York; 1989.
43. Hull, J., Fundamentals of Futures and Option Markets, Prentice-Hall 2001.
44. Hull, John C.; "Options, Futures, and Other Derivative Securities"; Second edition; Prentice-Hall; Englewood Cliffs, NJ; 1993.
45. Mishkin, Fr. S, B. Casu. The Economics of Money, Banking, and Financial Markets, 17th. Ed., Addison Wesley, Reading, Massachusetts, 2006.
46. Patrick, A. Mergers, acquisitions and corporate restructurings, 2002.
47. Rose, P. S., S. C. Hudgins. Bank Management & Financial Services, 7th. Ed., Irwin/McGraw-Hill, Boston, 2006.

48. The Options Institute (editor), "Options: Essential Concepts and Trading Strategies"; Business One Irwin; Homewood, IL; 1990.
49. Tompkins, R.; "Options Analysis"; Probus Publishing; Chicago 1994.
50. Van Horn, J. Fundamentals of financial management, 1999Zaugg, M. The Market for Corporate Control in Europe. Impact of Hostile Takeover on Strategic Management. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien, 2005.
51. Vaughan, E. Essential of insurance: a risk management perspective. Wiley, N.Y., 1995.
52. Von der Croul, H. C. Verantwortlichkeit, Anreize und Reputation in der Corporate Governance der Publikumsgesellschaft. www.vondercrone.ch/publikationen/WEB_Fassung.pdf.